

Projekt

z dnia 8 grudnia 2020 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W KUŹNI RACIBORSKIEJ**

z dnia 21 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) w związku z art. 4¹ ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.).

**Rada Miejska w Kuźni Raciborskiej
uchwała:**

§ 1.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok, stanowiący część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, w brzmieniu określonym w załączniku stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kuźnia Raciborska.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kuźni
Raciborskiej

Gerard Depta

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2021 ROK

Działania podejmowane w ramach niniejszego programu mają na celu zmniejszenie różnorodnych problemów powodowanych przez alkohol w całej społeczności lokalnej, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka. Główne problemy to m.in. picie alkoholu przez młodzież, szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu, zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy domowej, nietrzeźwość w miejscach publicznych.

Jednocześnie, realizując obowiązek wynikający z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, uwzględniono w niniejszym programie przewidziane w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492) cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia:

1. Profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi;
2. Profilaktykę problemów zdrowia psychicznego i poprawę dobrostanu psychicznego społeczeństwa.

ROZDZIAŁ I. CELE PROGRAMU

1. Zapobieganie alkoholizmowi.
2. Zmniejszanie rozmiaru problemów alkoholowych występujących w środowisku.
3. Zwiększenie dostępności i skuteczności terapii dla uzależnionych oraz członków ich rodzin.
4. Kontrola prawna i społeczna nad szkodliwym postępowaniem osób nadużywających alkoholu.
5. Tworzenie osobom uzależnionym niezbędnych warunków do radzenia sobie z problemem alkoholowym.
6. Tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do powstrzymywania się od spożycia alkoholu.
7. Profilaktyka uzależnień.

ROZDZIAŁ II. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE KUŹNIA RACIBORSKA

1. Dostępność alkoholu.

1) Dane na dzień 30.11.2020 r.

- a) liczba mieszkańców gminy: **11233**
- b) liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy: **39**,
- c) na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada **ok. 288** mieszkańców gminy.

2) Sprzedaż detaliczna - **24** punktów, w tym:

- a) typu A (o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa) - **24**,
- b) typu B (o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa) - **22**,
- c) typu C (o zawartości powyżej 18% alkoholu) - **23**.

3) Sprzedaż w gastronomii - **15** punktów, w tym:

- a) typu A (o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwo) - **15**,
- b) typu B (o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa) - **7**,
- c) typu C (o zawartości powyżej 18% alkoholu) - **9**.

4) Porównanie liczby punktów sprzedaży alkoholu w kolejnych 5 latach.

2016 rok			2017 rok			2018 rok			2019 rok			2020 rok		
Detal	Gastr.	Suma	Detal	Gastr.	Suma	Detal	Gastr.	Suma	Detal	Gastr.	Suma	Detal	Gastr.	Suma
26	15	41	27	15	42	26	16	42	24	16	40	24	15	39

Z powyższego zestawienia wynika, że od 2016 do 2020 roku liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zmniejszyła się z 41 do 39.

5) Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Kuźnia Raciborska:

- a) typu A (o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa) - **39**,
- b) typu B (o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa) - **29**,
- c) typu C (o zawartości powyżej 18% alkoholu) - **32**.

6) Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Kuźnia Raciborska, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:

- a) typu A (o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa) - **15**,
- b) typu B (o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa) - **7**,
- c) typu C (o zawartości powyżej 18% alkoholu) - **9**.

7) Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Kuźnia Raciborska, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- a) dla zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa - **24**,
- b) typu B (o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa) - **22**,
- c) typu C (o zawartości powyżej 18% alkoholu) - **23**.

- 8) Zgodnie z Uchwałą nr XLV/401/2018 Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia na terenie Gminy Kuźnia Raciborska maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania na terenie Gminy Kuźnia Raciborska miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych ustala się maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Kuźnia Raciborska:
- a) dla zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa – **69**,
 - b) dla zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – **41**,
 - c) dla zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu – **47**.
- 9) Dozwolona maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Kuźnia Raciborska, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi:
- a) dla zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa – **38**,
 - b) dla zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – **12**,
 - c) dla zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu – **18**.
- 10) Dozwolona maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Kuźnia Raciborska, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi:
- a) dla zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa – **31**,
 - b) dla zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – **29**,
 - c) dla zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu – **29**.
- 11) Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży nie jest przekroczona.
- 12) Od 2013 roku u przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży dokonuje się kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z przyjętym ogólnym schematem kontroli i po uprzednim przeprowadzeniu analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ww. zakresie. Od 2013 roku do tej pory dokonano 14 kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

2. Leczenie i działania na rzecz podjęcia leczenia.

- 1) Na podstawie danych Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020 roku (dane na dzień 30.11.2020 r.):
- a) wpłynęły **23** wnioski o wszczęcie postępowania mającego na celu poddanie osób leczeniu odwykowemu, w tym:
 - **7** z MOPS,
 - **2** od Kuratora,
 - **4** od rodzin,

- **9** z Policji,
 - **1** z Zespołu Interdyscyplinarnego.
- b)** skierowano **19** osób do lekarzy biegłych celem orzeczenia stopnia uzależnienia od alkoholu,
 - c)** skierowano **8** wniosków do Sądu o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu oraz nadzoru kuratora,
 - d)** kilka osób korzysta z tzw. „terapii dochodzącej” w grupach wsparcia organizowanych przy Chrześcijańskim Stowarzyszeniu „Bezpieczna Przystań” oraz przy parafii św. Marii Magdaleny w Kuźni Raciborskiej (Grupa „Paraklet”).
- 2)** Najbliższa poradnia leczenia odwykowego (uzależnienia) znajduje się w Kędzierzynie-Koźlu oraz w Rybniku, nie stwarzają ograniczeń co do udzielanych porad.
 - 3)** Zainteresowani podjęciem leczenia nie mają żadnych ograniczeń ze strony Komisji w tym zakresie:
 - a)** nie ma limitu osób kierowanych na leczenie,
 - b)** Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego w Gorzycach dla mężczyzn i kobiet oraz Szpital w Rybniku Oddział Odwykowy dla kobiet wyznaczają terminy leczenia,
 - c)** Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Terapii Uzależnień w Branicach przyjmuje pacjentów bezpośrednio po zgłoszeniu.

Leczenie odbywa się w dwóch etapach:

I etap: detoksykacja

II etap: rozpoczęcie terapii, gdzie zgłoszony zostaje przyjęty na oddział.

3. Profilaktyka.

- 1)** W związku z istniejącym i ciągle narastającym zagrożeniem problemem alkoholowym wśród dzieci i młodzieży wynikającym w dużej mierze z:
 - a)** ubóstwa,
 - b)** pogłębiającej się dysfunkcji wychowawczej rodzin,
 - c)** niewystarczającej oferty w zakresie zagospodarowania czasu wolnego,
 - d)** niewystarczających wzorców/autorytetów realizujących zdrowy styl życia,
 - e)** niewystarczającej świadomości rodziców nt. patologii dzieci i młodzieży,
 konieczne jest finansowe wsparcie działań profilaktycznych.
- 2)** Na terenie Gminy działa niewystarczająca liczba osób posiadających kwalifikacje terapeuty, socjoterapeuty lub psychoterapeuty, które podczas wykonywania swoich zadań zawodowych, mając bezpośredni kontakt z osobami chorymi lub zagrożonymi alkoholizmem, mogłyby na bieżąco udzielać im pomocy i wsparcia.
- 3)** Niektóre dane dotyczące problemu uzależnień na terenie Gminy Kuźnia Raciborska z 2020 roku (dane na dzień 30.11.2020 r.):
 - a)** Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy **182** rodzinom na kwotę **502.927,00 zł**, w tym **32** rodzinom z powodu problemu alkoholowego na kwotę **39.145,00 zł**,

- pomoc obejmowała zasiłki celowe, okresowe i stałe,
- **12** dzieciom z ww. rodzin przyznana została również pomoc w postaci obiadów w szkole lub przedszkolu,
- b)** na terenie Gminy Kuźnia Raciborska przeprowadzono **1483** interwencji Policji, z czego około **60%** to interwencje związane z nadużywaniem alkoholu,
- c)** zatrzymano **11** osób do wytrzeźwienia, w tym **9** mężczyzn, **1** kobietę i **1** osobę nieletnią,
- d)** zatrzymano **7** osób nietrzeźwych kierujących pojazdami silnikowymi, oraz **59** rowerzystów,
- e)** odnotowano **1** kolizję z udziałem nietrzeźwych uczestników ruchu drogowego,
- f)** na terenie Gminy Kuźnia Raciborska Policja zatrzymała **2** osoby za posiadanie narkotyków, w tym **1** osobę nieletnią,
- g)** Komisja finansowała między innymi (dane na dzień 30.11.2020 r.):
 - realizację zadań w ogłoszonym konkursie o temacie „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych mieszkańców Gminy Kuźnia Raciborska poprzez upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży kultury fizycznej oraz systematyczny udział w rywalizacji sportowej i podnoszenie sprawności fizycznej”, przez kluby sportowe na terenie gminy – **112.000,00 zł**,
 - nieobozową akcję letnią dla dzieci pozostających w czasie wakacji w miejscu zamieszkania, we współpracy z Radą Sołecką w Rudzie Kozielskiej, Radą Sołecką w Jankowicach, Parafią Wniebowzięcia NMP w Rudach, Ludowym Klubem Sportowym w Rudzie Kozielskiej, Stowarzyszeniem Klubem Ekoaura w Siedliskach, Miejskim Klubem Sportowym SPARTA w Kuźni Raciborskiej, Miejskim Klubem Sportowym TAJFUN w Kuźni Raciborskiej oraz Szkołą Podstawową w Kuźni Raciborskiej – **28.484,43 zł**,
 - organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez organizację zajęć rekreacyjnych i wyjazdowych, w tym na kąpielisku WODNIK, za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji w Kuźni Raciborskiej – **33.094,00 zł**,
 - część wydatków na zawody konne dla dzieci z Gminy Kuźnia Raciborska – **2.800,00 zł**,
 - dyżury psychologa mające na celu konsultowanie, motywowanie do leczenia, oraz wsparcie psychologiczne dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych – **2.500,00 zł**,
 - opłaty biegłych sądowych – **4.320,00 zł**,
 - opłaty sądowe – **800,00 zł**,
 - koszty komornicze związane z doręczeniem korespondencji – **150,73 zł**,
 - zakup sprzętu potrzebnego do pracy zdalnej – **819,60 zł**,
 - zakup plexi ochronnych w celu ochrony osobistej dla osób, które wykonują prace w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych związaną z bezpośrednimi kontaktami z innymi osobami (ze względu na aktualną sytuację epidemiologiczną) – **1.635,90 zł**,
 - w grudniu 2020 roku zaplanowano zrealizowanie zajęć profilaktycznych online dla 7 i 8 klas Szkoły Podstawowej w Kuźni Raciborskiej oraz Szkoły Podstawowej w Rudach, w związku z przeciwdziałaniem alkoholizmowi – **600,00 zł**; zaplanowano przeprowadzenie dwóch badań

biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – **800,00 zł**; zaplanowano również zakup sprzętu potrzebnego do pracy zdalnej – **ok. 5.000,00 zł** (ze względu na aktualną sytuację epidemiologiczną).

ROZDZIAŁ III. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2021 ROK

1. Działalność profilaktyczna.

- 1) Realizacja programów za pośrednictwem jednostek organizacyjnych Gminy (w tym szkół i przedszkoli) oraz koalicjantów stałych takich jak: Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kuźni Raciborskiej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kuźni Raciborskiej, Policja oraz wyłonionych w drodze otwartych konkursów, na zasadach określonych w ustawie z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057), w sferach działalności publicznej określonych w art. 4 ust. 1 ww. ustawy, ze szczególnym uwzględnieniem pkt 14 i 16;
- 2) Kontrola przestrzegania zasad sprzedaży i konsumpcji napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych;
- 3) Propagowanie zdrowego stylu życia;
- 4) Wspieranie działalności kulturalnej i sportowej prowadzonej w połączeniu z profilaktyką uzależnień;
- 5) Pomoc dzieciom i młodzieży w zagospodarowaniu czasu wolnego i organizacji wypoczynku (zwłaszcza w czasie ferii zimowych i letnich);
- 6) Uświadamianie rodzicom problemów dot. picia alkoholu i zażywania narkotyków przez dzieci i młodzież;
- 7) Organizowanie cyklicznych spotkań właścicieli punktów sprzedaży alkoholu z Policją, nt. sprzedaży nieletnim napojów alkoholowych;
- 8) Pomoc finansowa placówkom oświatowym i kulturalnym w realizacji działań związanych z profilaktyką uzależnień;
- 9) Finansowanie zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego;
- 10) Poszukiwanie nowoczesnych metod prowadzenia działań profilaktycznych (np. w formie konkursów w klasach wyższych).
- 11) Wspieranie działalności służącej integracji lokalnych społeczności.

2. Bezpośrednia pomoc medyczna i terapeutyczna osobom uzależnionym.

- 1) Pomoc finansowa osobom związanym ze środowiskiem w zdobywaniu kwalifikacji terapeuty, socjoterapeuty, psychoterapeuty, w zamian za pracę na rzecz osób dotkniętych problemem;
- 2) Monitoring środowisk dotkniętych i zagrożonych problemem alkoholowym;
- 3) Mobilizowanie uzależnionych osób do poddawania się leczeniu odwykowemu, pomoc w dotarciu do placówek;

- 4) Pomoc w uzyskaniu mieszkań dla osób wychodzących z nałogu lub bezdomności, wspieranie procesów resocjalizacji i integracji społecznej;
- 5) Tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu klubów AA oraz grup wsparcia;
- 6) Stałe współdziałanie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zapewnieniu niezbędnej pomocy materialnej osobom podejmującym leczenie i wychodzącym z nałogu;
- 7) Utrzymywanie stałego kontaktu i współpracy z:
 - najbliższymi Poradniami Uzależnień oraz ośrodkami terapeutycznymi,
 - Zakładem Lecznictwa Ambulatoryjnego „Amicus-Med” w Kuźni Raciborskiej,
 - Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym w Kuźni Raciborskiej,
 - Wojewódzkim Ośrodkiem Lecznictwa Odwykowego w Gorzycach,
 - Szpitalem w Rybniku – Oddział Odwykowy,
 - Ośrodkiem Lecznictwa Odwykowego i Terapii Uzależnień w Branicach,
 - kuratorami sądowymi,
 - Prokuraturą oraz Sądem,
 - innymi instytucjami działającymi w zakresie uzależnień,
 - placówkami oświatowymi;
- 8) Informowanie społeczności lokalnej o możliwościach podjęcia leczenia odwykowego i uzyskaniu pomocy specjalistycznej w tym zakresie (adresy, telefony, transport);
- 9) Organizacja punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin (z dyżurem psychologa-terapeuty);
- 10) Wyposażenie lokalu na czasowy pobyt ofiar przemocy w rodzinie w niezbędny sprzęt i urządzenia;
- 11) Współpraca z Policją i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie zwalczania przemocy w rodzinie;
- 12) Współpraca z Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu w zakresie bezpośredniej opieki medycznej osobom zatrzymanym przez Policję.

3. Pomoc rodzinom z problemem alkoholowym.

- 1) Organizowanie pomocy wychowawczej i terapeutycznej dla członków rodzin;
- 2) Finansowanie kosztów pobytu dzieci z rodzin z problemem alkoholowym w placówkach realizujących programy socjoterapeutyczne;
- 3) Kontrola placówek handlowych zarówno przez Policję jak i członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem wyeliminowania sprzedaży nieletnim alkoholu i wyrobów tytoniowych.

4. Poprawa bazy materialnej do działań profilaktycznych i leczniczych.

- 1) Zakup materiałów, urządzeń, usług i wyposażenia, niezbędnych do realizacji zadań powyższego programu;

- 2) Zakup materiałów szkoleniowych i programów do prowadzenia profilaktyki przez szkoły i organizacje pozarządowe.

5. Działalność szkoleniowa.

- 1) Wspólne narady członków koalicji trzeźwościowej;
- 2) Dyskusje na temat: Poszukiwanie i upowszechnianie skutecznych form pomocy rodzinom z problemami alkoholowymi i narkotykowymi;
- 3) Artykuły problemowe w prasie;
- 4) Kolportaż wydawnictw – ulotek, plakatów, broszur itp.;
- 5) Instruktaż dla rodziców, nauczycieli, trenerów, wychowawców, pedagogów i realizatorów programów profilaktycznych.

6. Finansowanie programu.

- 1) Środki finansowe uzyskiwane z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w całości przekazywane są na realizację niniejszego programu;
- 2) Kwotę przewidzianą na realizację zadań określa budżet gminy.

7. Realizacja programu.

Realizatorem programu jest Urząd Miejski we współpracy z jednostkami organizacyjnymi Gminy (w tym: ze szkołami i przedszkolami), instytucjami kultury, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kuźni Raciborskiej, Policją, Zakładem Lecznictwa Ambulatoryjnego „Amicus-Med”, Poradniami ds. Uzależnień, organizacjami pozarządowymi oraz partnerami wyłonionymi w drodze konkursów, ze środków GKPiRPA.

8. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na podstawie Uchwały nr XXIX/265/98 Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej z dnia 26.03.1998 r., członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie za każde posiedzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ogłoszonego w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów.